

Til limir Føroya Arbeðarafelags og aðrar, ið ætla at søkja sær arbeiði í Íslandi.

Eg varð av stjórn Føroya arbeiðarafelags valdur at umboða felagið á sendimannafundi til Íslands, og skal eg siga nakað frá, hvussu arbeiðslíkindini fyri Føroyingum tykjast at vera har. Eg haldi meg eina best kunna gera tað við at senda niðanfyri prentaða skriv til blediini:

„Til den islandske Afdeling af det færøsk-islandske For-handlingsudvalg.“

Faa Mede í Thorshavn den 13. Januar 1945 blev det af Landsnævnet og Amtmanden tilraadt, at »Færøernes Rederiforening«, »Føroya Fiskimannafelag«, »Føroya Skipara- og Navigatørfelag« og »Føroya Arbeðarafelag« hver skulde udpege en Mand til som en samlet Delegation at forhandle i Island:

Om Spørgsmaalet om 1) Udleje af færøske Fartøjer til Island, om 2) Køb af fisk fra Island og andre dermed i Forbindelse staaende Spørgsmaal, herunder, om 3) Beskæftigelse af færøsk Arbejdskraft i Island.

Vedrørende det første Spørgsmaal om at udleje færøske Fartøjer til Island er nu en særlig Kontrakt oprettet.

Ifølge denne Kontrakt skal 30 færøske Fiskefartøjer udlejes til 15. Oktober 1945. Ifølge telegrafisk Meddelelse fra Fære Amt og Landsnævnet ønskes Tallet gerne foreget til 50. Dette er i Overensstemmelse med Ønsker fremsat fra vor Side under Forhandlingerne om Lejekontrakten, men det blev fra islandske Side fremhævet, at man ikke kunde forpligte sig til at leje mere end 30 Fartøjer, fordi der ikke var Brug for flere til Fisketransporten efter 1 Juni.

Under Hensyn hertil gik vi fra vor Side ned til Tallet 30, idet det paa Forespørgsel blev bekræftet, at saafremt det maatte vise sig, at der var Brug for flere Skibe, kunde Tallet foreges, og at man ikke fra islandske Side vilde søge at skaffe Tonnage fra anden Side til denne Transport i Tiden efter 1. Juni.

Idet vi altsaa fremsætter det fra Færøerne modtagne Ønske om Foregelse af Tallet til 50, gaar vi i hvert Fald ud fra, at Tallet vil blive foreget, saafremt det maatte vise sig nødvendigt for at transportere den islandske Fisk i det paagældende Tidsrum.

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal om Køb af Fisk fra Island bekræfter vi, at det under Forhandlingerne blev fastslaaet,

at de færøske Fartøjer, der ikke kommer ind under Kontrakten, har Ret til for egen Regning at købe Fisk paa Island til Transport til Storbritannien paa samme Vilkaar, som er gældende for privat drevne

islandske Fartøjer, der køber Fisk til Salg i Storbritannien, og

at Kontrakten ikke er til Hinder for, at færøske Fartøjer paa samme Maade som i 1944 deltager i Sildefiskeriet ved Island.

Vi bekræfter, at det fra vor Side under Forhandlingerne blev fremsat Ønsket om, at færøske Fartøjer skal kunne levere Sild til de islandske Statsfabrikker, men at det islandske Forhandlingsudvalg ikke mente under Forhandlingerne at se sig i Stand til at imødekomme dette Ønske. Vi gør dog opmærksom paa, at dette stadig er et Ønske, man fra færøsk Side vil lægge Vægt paa at se imødekommet.

Med Hensyn til Beskæftigelse af færøsk Arbejdskraft i Island bemærkes:

Da Spørgsmaalet om Udleje af færøske Skibe til Island blev aktuelt, var der saavel blandt færøske Myndigheder som færøske Erhvervsorganisationer en betydelig Ængstelse for at gaa med til Lejemaal, fordi man mente, at det vilde være mere gavnligt for det færøske Erhvervsliv, om Skibene blev nedtaget til at fiske selv i Stedet for at være afhængig af Transport af Fisk købt i Island. Særlig blev det fra alle Sider paa-peget, at et færøsk Fiskefartøj, der fiskede selv, vilde give Beskæftigelse til mindst tre Gauge saa mange Fiskere som et Fartøj, der alene transporterede Fisk. Medens der for Krigen var beskæftiget mere end 3000 Fiskere ombord paa den færøske Fiskerflaade, vil Beskæftigelsen, naar Flaaden kun anvendes til Transport af Isfisk, ikke andrage mere end ca. 800 Mand. Der har i de forløbne Aar været Arbejdsløshed blandt færøske Fiskere, hvilken Arbejdsløshed i høj Grad vilde blive modarbejdet, saafremt Fiskefartøjerne paany begyndte at fiske selv.

Saafernt den største Del af Fiskeflaaden derfor skulde udlejes til Island, mente man, at der samtidig burde gøres alt, hvad der kunde gøres, for at fremme Beskæftigelsen for de færøske Fiskere og Arbejdere, og herunder særlig at forhandle om Beskæftigelse af saavel færøske Fiskere som Arbejdere i Island, hvor der jo, i de senere Aar har været en ret stor Efterspørgsel efter Arbejdskraft.

Man anerkender fra færøsk Side fuldt ud den Velvilje, der fra islandske Myndigheder er udvist, naar Spørgsmaalet om færøsk Arbejdskraft i Island har foreligget, men der har ikke været nogen nærmere Organisation fra færøsk Side, ligesom der paa Island i adskillige Tilfælde har været Vanskeligheder for Færinger ved at erholde Arbejde.

Man er fra færøsk Side interesseret i at faa bragt til Ophør det Forhold,

at færøske Arbejdere tager Arbejde paa Island uden at være Medlem af de islandske Organisationer, hvorved Færingerne maaske kan komme til at arbejde under daarligere Forhold end normalt, og iøvrigt virke lentrykkende.

Man er fra færøsk Side særlig interesseret i:

a) At det fastslaaes, at det ikke fra islandske Side er noget til Hinder for, at Færinger, være sig Arbejdere, Haandværkere, Sømand, Fiskere eller andre, søger Arbejde i Island paa lige Fod med Islændere.

b) At enhver Færing ved Ankomsten til Island kan blive optaget i vedkommende islandske Arbejder- eller Fagorganisation, i hvert Fald naar han dokumenterer, at han har været Medlem af den tilsvarende færøske Organisation.

c) At islandske Fagorganisationer, særlig »Alþýðusamband Islands« og »Búnaðarfelag Islands«, hjælper med til at anviser Arbejde og undersøge Arbejdsmuligheder for Færinger, saaledes at eventuelle Henvendelser fra Færøerne kan stilles til disse Organisationer med Forventning om velvillig Behandling.

Man er fra vor Side klar over, at de under b) og c) nævnte Forhold maa afgøres af vedkommende islandske Organisationer, men man har alligevel ønsket at nævne de paagældende Forhold, idet man gaar ud fra den islandske Regerings Velvilje og Anbefaling.

Med Hensyn til andre Spørgsmaal, som den færøske Delegation gerne vil fremdrage, bemærkes:

Man udtaler sin Tak for det af Borgmesteren for Vestmanna-Købstad give Tilsagn om, at færøske Skibe faar Tilladelse til at omlade i Havn, og at saa mange Skibe som muligt samtidig faar Tilladelse til at opholde sig i Inderhavnen — forudsat at Lødsen ikke mener, at dette vil genere andre Skibe med Hensyn til Løsning og Lastning.

Man vilde selvfølgelig sætte Pris paa, om et lignende Tilsagn ogsaa kunde gives for andre Havne i Island, men vi forstaa, at dette hører under de enkelte Havnbestyrrelses Omraade. Man gaar dog ud fra, at der, saafremt Spørgsmaal af lignende Art eventuelt opstaar, fra Regeringens Side overfor vedkommende Havnbestyrelse vil blive givet Anbefaling af lignende Tilsagn som fra Vestmannaerne.

Man gaar ud fra, at saafremt Omladninger skal finde Sted fra et færøsk Fiskefartøj til et andet af Fisk fanget ved Island, vil der ikke blive paalagt saadan Fisk Statsafgifter af nogen Art.

Reykjavik, den 7. Februar 1945.

I den færøske Afdeling af det færøsk-islandske Forhandlingsudvalg.

(Sign.) Johan Dahl
Daniel Klein Magnus Tórsheim
Fr. le Sage de Fontenay.

Hetta er síðsta skrívið frá teirri føroysku sendimannavevndini til teir av Islendingum valdu umboðsmenninar; og er hetta at meta við eitt stutt samandrag av teim samráðingum, ið fram eru farnar.

Eg skal loyva mær at skoyta uppi, at hóast íslenska stjórnin sjálvandi ikki kundi úttala nakað um, hvussu mikið arbeiðsfólk talan kann verða um at fáa úr Føroyum í summar, varð eingin ivi í, at brúk verður fyri nógvari arbeiðskraft har uppi, og at Føroyingar eiga sama rætt til arbeiðis har ifylgju sambandsáttmálanum við Danmark sum íslendskir borgarar.

Ifylgju samráðingarnar, eg sam- an við D. Klein og umboðsmanni Føroya í Íslandi, H. Dalsgård, hevði við »Alþýðusamband Íslands«, krevja íslensku arbeiðsmannafelagini, at Føroyingar eru organiseraði í Føroyum, og tá teir koma til Íslands venda sær til til tey íslensku arbeiðarafelagini ella búnaðarfelagini.

Arbeiði á landi verður sjálvsagt einki av týðningi, fyrr enn veturin er av (apríl—maí), og hættestligt man vera at fara upp á óvíst.

Hans Dalsgård hevur lovað at verið millumlið millum íslenskar arbeiðsgevarar og arbeiðarafelag og Føroyingar. Fontenay hevur eisini lovað at verið til hjálpar. Í Føroyum verður á ein ella annan hátt, sum ikki enn er reiðiliga fastlagt, sett eitt fólk, møguliga undir landsnevndarinnar umsjón, ið menn, sum ætla at søkja sær vinnu í Íslandi, kunnu venda sær til. Hetta verður helst eisini galdandi fyri sjóvinnuna.

Tórshavn, 17 febr. 1945.

Magnus Tórsheim.

LANDSNEVNDARVIÐGERÐ

Endurnýggjan av skipaflotanum.

Motorar úr Svøríki.

A. T. og Kjølbro sektu í fjør um valuta til at keypa motorar úr Svøríki. Lætingið viðmælti — bað um — 1 millión. Nú spyrst frá bretskaari síðu, hvørji sløg, ið verða ynskt. Aftaná ummæli frá umsøjarunum og vinnufelgunum varð svarað: Skandia, Bolinder, Mukten, Atlas Polardeisel.

Byggjan av skipum í Danmark.

Eftir uppskoti javnaðarmanna varð í seinastu tingsetu biðið um 50 bátar uppá 20—25 tons Fram- andan var boðað frá, at í ætlan var at byggja 6 80 tons og 4 150 tons skip.

Nú verður spurt um longdina og styrkina á teim smæstu færunum, motorstyrkina á teim størstu, og um Føroyingar kanska ynskja 80 tons skip istaðin fyri 150 tons skipini við 200/225 h. k. ella um teir halda fast við tey stóru skipini við 400 h. k., sum tá mugu verða gjørd sterkari og harvið verða væl dýrari.

Gummiskógvar

i øllum støddum. Sera vakrir og vælgiðir. Bygdaordrar verða avgreiddir.

Ringid ella skrívið til KARL K. MOURITSEN tlf. 497 Tórshavn.